

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

31 жовтня 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1105/ко-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Гладія С.В.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Шиловой Т.С.,

розглянувши питання про результати кваліфікаційного оцінювання судді Генічеського районного суду Херсонської області Берлімової Юлії Геннадіївни на відповідність займаній посаді,

встановила:

Згідно з пунктом 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом.

Пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або добросовісності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Рішенням Комісії від 07 червня 2018 року № 133/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема судді Генічеського районного суду Херсонської області Берлімової Ю.Г.

Частиною п'ятою статті 83 Закону встановлено, що порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям

кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення затверджуються Комісією.

Відповідно до пунктів 1, 2 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі - Положення), встановлення відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та в сукупності.

Пунктом 11 розділу V Положення встановлено, що рішення про підтвердження відповідності судді займаній посаді ухвалюється в разі отримання суддею мінімально допустимого і більшого бала за результатами іспиту, а також більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв за умови отримання за кожен з критеріїв бала, більшого за 0.

Положеннями статті 83 Закону передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

- 1) складення іспиту (складення анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання);
- 2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Відповідно до положень частини третьої статті 85 Закону рішенням Комісії від 12 грудня 2018 року № 313/зп-18 призначено проведення тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей під час кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді.

Пунктом 5 глави 6 розділу II Положення передбачено, що максимально можливий бал за критеріями компетентності (професійної, особистої, соціальної) становить 500 балів, за критерієм професійної етики - 250 балів, за критерієм доброчесності - 250 балів.

Берлімова Ю.Г. склала анонімне письмове тестування, за результатами якого набрала 83,25 бала. За результатами виконаного практичного завдання Берлімова Ю.Г. набрала 90,5 бала. На етапі складення іспиту суддя загалом набрала 173,75 бала.

Берлімова Ю.Г. пройшла тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок та визначено рівні показників критеріїв особистої, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Рішенням Комісії від 26 листопада 2018 року № 277/зп-18 затверджено результати першого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та

апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Іспит», складеного 19 липня 2018 року, зокрема судді Генічеського районного суду Херсонської області Берлімової Ю.Г., яку допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Комісією 31 жовтня 2019 року проведено співбесіду із суддею, під час якої обговорено питання щодо показників за критеріями компетентності, професійної етики та доброчесності, які виникли під час дослідження суддівського досьє.

Абзацом третім пункту 20 розділу III Положення передбачено, що під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Згідно з положеннями статті 87 Закону з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка, зокрема, надає комісії інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді), а за наявності відповідних підстав - висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Відповідно до абзацу другої частини першої статті 88 Закону, якщо Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Вища кваліфікаційна комісія суддів України може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише в разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Абзацом третім підпункту 4.10.5 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (з наступними змінами) (далі - Регламент) передбачено, що рішення про підтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді набирає чинності з дня ухвалення цього рішення в разі, якщо воно буде підтримане не менше ніж одинадцятьма членами Комісії згідно з абзацом другої частини першої статті 88 Закону або в разі надходження до Комісії рішення Громадської ради доброчесності про скасування відповідного висновку до моменту його розгляду Комісією у пленарному складі. У разі надання Громадською радою доброчесності до Комісії рішення про скасування висновку до моменту його розгляду Комісією у пленарному складі питання щодо набрання чинності рішенням про підтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді розглядається Комісією відповідно до абзацу першого підпункту 4.13.3 пункту 4.13 цього Регламенту.

До Комісії 24 вересня 2019 року надійшов висновок Громадської ради доброчесності про невідповідність судді Генічеського районного суду Херсонської області Берлімової Ю.Г. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 16 вересня 2019 року (далі - висновок).

У висновку Громадська рада доброчесності зазначає, що суддя не повідомила про наявність конфлікту інтересів та/або не вжила інших заходів для його запобігання.

Так, відповідно до декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за 2016-2017 роки чоловік судді отримав дохід, зокрема в сумі 8 850 гривень та 19 200 гривень від адвокатів Зайцева М.П. та Токаревої І.В. відповідно. Зі свого боку, суддя Берлімова Ю.Г. була у складі суду з розгляду кримінальної та цивільних справ, в яких вказані адвокати брали участь.

На думку Громадської ради доброчесності, розгляд суддею справ, в яких учасниками були особи, в трудових відносинах з якими перебував її чоловік, породжує обґрунтовані сумніви в можливості судді забезпечити незалежний та безсторонній судовий розгляд.

Не погоджуючись з висновком Громадської ради доброчесності, суддя пояснила таке.

Маючи намір отримати свідоцтво на зайняття адвокатською діяльністю, чоловік судді з 01 липня 2016 року до 01 липня 2017 року перебував в трудових відносинах з адвокатом Зайцевим М.П. на посаді помічника адвоката.

Як вбачається з пояснень адвоката Зайцева М.П., до службових обов'язків чоловіка судді належали подача податкових декларацій, виготовлення документації для оформлення нерухомого майна та земельних ділянок.

Захист обвинуваченого у кримінальному провадженні, зазначеному у висновку Громадської ради доброчесності, адвокат Зайцев М.П. здійснював на підставі доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги, виданого Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Херсонській області.

Вирок у справі було ухвалено 01 вересня 2017 року, тобто після розірвання трудових відносин між Зайцевим М.П. та її чоловіком.

Також у період з 01 липня 2017 року до 31 грудня 2018 року чоловік судді перебував у трудових відносинах з адвокатом Токаревою І.В. на посаді помічника адвоката.

Згідно з посадовою інструкцією, до повноважень її чоловіка належали здійснення моніторингу законодавства, підготовка та подача до податкових органів та пенсійного фонду звітності адвоката, оформлення технічної документації на нерухоме майно, зокрема земельних ділянок. Учасності у справах, які перебували у провадженні адвоката Токаревої І.В., він не приймав, оскільки не було згоди клієнтів.

Зокрема, у цивільній справі за позовом про позбавлення батьківських прав, договір про надання правової допомоги з адвокатом Токаревою І.В. було укладений 06 червня 2017 року, тобто до виникнення трудових відносин між чоловіком судді та Токаревою І.В.

У цивільній справі за заявою про встановлення факту родинних стосунків адвокат Токарева І.В. брала участь на підставі доручення Каховського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Під час розгляду цивільної справи за заявою про скасування арешту, трудові відносини між чоловіком судді та адвокатом Токаревою І.В. припинилися.

Суддя також зазначила, що питання відводу складу суду та самовідводу регулюються відповідним процесуальним законодавством.

Так, відповідно до статей 75, 76 Кримінального процесуального кодексу України встановлено, що, зокрема, слідчий суддя, суддя не може брати участь у кримінальному провадженні:

1) якщо він є заявником, потерпілим, цивільним позивачем, цивільним відповідачем, близьким родичем чи членом сім'ї слідчого, прокурора, підозрюваного, обвинуваченого, заявника, потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача;

2) якщо він брав участь у цьому провадженні як свідок, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробації, перекладач, слідчий, прокурор, захисник або представник;

3) якщо він особисто, його близькі родичі чи члени його сім'ї заінтересовані в результатах провадження;

4) за наявності інших обставин, які викликають сумнів у його неупередженості;

5) у випадку порушення встановленого частиною третьою статті 35 цього кодексу порядку визначення слідчого судді, судді для розгляду справи.

У складі суду, що здійснює судове провадження, не можуть бути особи, які є родичами між собою.

Суддя, який брав участь у кримінальному провадженні під час досудового розслідування, не має права брати участі у цьому ж провадженні в суді першої, апеляційної і касаційної інстанцій.

Суддя, який брав участь у кримінальному провадженні в суді першої інстанції, не має права брати участі у цьому ж провадженні в судах апеляційної і касаційної інстанцій, а також у новому провадженні після скасування вироку або ухвали суду першої інстанції.

Суддя, який брав участь у кримінальному провадженні в суді апеляційної інстанції, не має права брати участі у цьому ж провадженні в судах першої і касаційної інстанцій, а також у новому провадженні після скасування вироку або ухвали суду апеляційної інстанції.

Суддя, який брав участь у кримінальному провадженні в суді касаційної інстанції, не має права брати участі у цьому ж провадженні в судах першої і апеляційної інстанцій, а також у новому провадженні після скасування вироку або постанови суду касаційної інстанції.

Згідно з нормами статей 36, 37 Цивільного процесуального кодексу України суддя не може розглядати справу і підлягає відводу (самовідводу), якщо:

1) він є членом сім'ї або близьким родичем (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, внук, внучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, член сім'ї або близький родич цих осіб) сторони або інших учасників судового процесу, або осіб, які надавали стороні або іншим учасникам справи правничу допомогу в цій

справі, або іншого судді, який входить до складу суду, що розглядає чи розглядав справу;

2) він брав участь у справі як свідок, експерт, спеціаліст, перекладач, представник, адвокат, секретар судового засідання або надавав стороні чи іншим учасникам справи правничу допомогу в цій чи іншій справі;

3) він прямо чи побічно заінтересований в результаті розгляду справи;

4) було порушено порядок визначення судді для розгляду справи;

5) є інші обставини, що викликають сумнів в неупередженості або об'єктивності судді.

Суддя підлягає відводу (самовідводу) також за наявності обставин, встановлених статтею 37 вказаного кодексу.

До складу суду не можуть входити особи, які є членами сім'ї, родичами між собою чи родичами подружжя.

Незгода сторони з процесуальними рішеннями судді, рішення або окрема думка судді в інших справах, висловлена публічно думка судді щодо того чи іншого юридичного питання не може бути підставою для відводу.

Суддя, який брав участь у вирішенні справи в суді першої інстанції, не може брати участі в розгляді цієї самої справи в судах апеляційної і касаційної інстанцій, а так само в новому розгляді справи судом першої інстанції після скасування рішення суду або ухвали про закриття провадження у справі.

Суддя, який брав участь у врегулюванні спору у справі за участю судді, не може брати участі в розгляді цієї справи по суті або перегляді будь-якого ухваленого в ній судового рішення.

Суддя, який брав участь у вирішенні справи в суді апеляційної інстанції, не може брати участі у розгляді цієї самої справи в судах касаційної або першої інстанції, а також у новому розгляді справи після скасування ухвали чи рішення суду апеляційної інстанції.

Суддя, який брав участь у перегляді справи в суді касаційної інстанції, не може брати участі в розгляді цієї справи в суді першої чи апеляційної інстанції, а також у новому її розгляді після скасування ухвали чи рішення суду касаційної інстанції.

Суддя, який брав участь у вирішенні справи, рішення в якій було в подальшому скасовано судом вищої інстанції, не може брати участі у розгляді заяви про перегляд за нововиявленими обставинами рішення суду в цій справі.

Суддя, який брав участь у вирішенні справи в суді першої, апеляційної, касаційної інстанцій, не може брати участі в розгляді заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з виключними обставинами в цій справі.

Окрім цього, згідно зі статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції», потенційний конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Водночас приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі

ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Згідно з частиною першою статті 45 Кримінального процесуального кодексу України захисником є адвокат, який здійснює захист підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, а також особи, стосовно якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі (екстрадицію).

Частиною першою статті 60 Цивільного процесуального кодексу України визначено, що представником у суді може бути адвокат або законний представник.

Відповідно до частини другої статті 16 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», помічник адвоката виконує доручення адвоката у справах, що знаходяться у провадженні адвоката, крім тих, що належать до процесуальних повноважень (прав та обов'язків) адвоката.

Отже, посилаючись на зазначені обставини та норми законодавства, суддя вважає, що підстав для самовідводу під час розгляду вказаних справ у неї не було, а питання відводу сторонами не порушувалось.

З огляду на викладене Комісією у складі колегії враховано пояснення судді та відомості, що містяться в копіях наданих документів, і визнано такими, що є переконливими та спростовують доводи Громадської ради доброчесності.

Дослідивши інформацію, зазначену у висновку Громадської ради доброчесності, пояснення судді та додані до них документи, Комісія вважає їх прийнятними та не вбачає підстав для оцінювання судді за критеріями професійної етики та доброчесності у 0 балів.

Ураховавши наведене, заслухавши доповідача, дослідивши досьє судді, надані суддею пояснення та результати співбесіди, під час якої вивчено питання про відповідність Берлімової Ю.Г. критеріям кваліфікаційного оцінювання, Комісія дійшла таких висновків.

За критерієм компетентності (професійної, особистої та соціальної) суддя набрала 395,75 бала.

Водночас за критерієм професійної компетентності Берлімову Ю.Г. оцінено Комісією на підставі результатів іспиту, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктами 1-5 глави 2 розділу II Положення. За критеріями особистої та соціальної компетентності Берлімову Ю.Г. оцінено Комісією на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди з урахуванням показників, визначених пунктами 6-7 глави 2 розділу II Положення.

За критерієм професійної етики, оціненим за показниками, визначеними пунктом 8 глави 2 розділу II Положення, суддя набрала 200 балів. За цим критерієм Берлімову Ю.Г. оцінено на підставі результатів тестування особистих

морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди.

За критерієм доброчесності, оціненим за показниками, визначеними пунктом 9 глави 2 розділу II Положення, суддя набрала 180 балів. За цим критерієм Берлімову Ю.Г. оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди.

За результатами кваліфікаційного оцінювання суддя Генічеського районного суду Херсонської області Берлімова Ю.Г. набрала 775,75 бала, що становить більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв.

Отже, Комісія дійшла висновку про відповідність судді Генічеського районного суду Херсонської області Берлімової Ю.Г. займаній посаді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 83-86, 88, 93, 101, пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, Положенням, Регламентом, Комісія

вирішила:

визначити, що суддя Генічеського районного суду Херсонської області Берлімова Юлія Геннадіївна за результатами кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді набрала 775,75 бала.

Визнати суддю Генічеського районного суду Херсонської області Берлімову Юлію Геннадіївну такою, що відповідає займаній посаді.

Рішення набирає чинності в порядку, визначеному підпунктом 4.10.5 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Головуючий

С.В. Гладій

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

Т.С. Шилова